

Motion till riksdagen

1990/91:Ub18

av Martin Olsson m.fl. (c, s, fp, mp)

med anledning av prop. 1990/91:18 Ansvar för skolan

I proposition 1990/91:18 om ansvaret för skolan föreslås bl.a. att skolöverstyrelsen och länskolnämnderna skall avvecklas och att ett nytt statligt ämbetsverk för skolväsendet, skolverket, och sex regionala enheter på skolområdet skall inrättas.

I denna motion tar vi endast upp frågan om lokalisering av det nya skolverket och en av de regionala enheterna. Vi föreslår att riksdagen i ett tillkännagivande till regeringen skall uttala att skolverket liksom en regional enhet bör lokaliseras till Härnösand. Starka motiv är följande: Härnösand har både tradition och kunnande som skolstad. Därtill kommer goda kommunikationer med bl.a. planerad snabbtågsförbindelse med Stockholm samt väl utbyggd service, vård och omsorg. Fritidsmöjligheterna är dessutom mycket goda i fin natur och kultur. Till detta kommer mycket starka regionalpolitiska motiv för att komplettera sysselsättningen i Västernorrlands län i allmänhet och i Härnösand i synnerhet.

Allvarlig befolkningsminskning i Härnösand och Västernorrland

Som representanter för Västernorrlands län har vi många gånger och i olika sammanhang visat att Västernorrlands län under 80-talet haft den största befolkningsminskningen av alla län. Befolkningsminskningen på nära 8.000 personer under det gångna årtiondet har bl.a. medfört en ogynnsam åldersfördelning i länet, vilket nu bl.a. kan avläsas i att Västernorrland var det enda län där barnafödandet inte ökade under första halvåret i år jämfört med samma tid i fjol.

Just nu befinner sig Västernorrlands län i en mycket svår situation med omfattande nedläggningar och neddragningar. Mer än 1.500 arbetstillfällen är nu på väg att upphöra. Dessa akuta problem för länet kommer ovanpå de tidigare problemen med den nämnda befolkningsminskningen.

Västernorrlands län har alltså dels haft den svagaste utvecklingen av länen under 80-talet, dels nu största antalet varsel, dels även mycket svaga befolknings- och sysselsättningsprognoser.

Härnösands kommun är i allra högsta grad berörd av de nämnda svårigheterna för länet. Under 80-talet har Härnösand förlorat cirka 500 arbetstillfällen inom offentlig förvaltning främst som följd av neddragningar men även

på grund av viss decentralisering av regionala funktioner. Vid kommande årsskifte kommer kommunen att drabbas extra hårt genom att dess största industri, Hagraf, med 250 anställda läggs ned.

Mot. 1990/91
Ub18

Det nya skolverket till den gamla skolstaden Härnösand

I samband med omlokaliseringar under 70-talet tillfördes Sundsvall och därmed länet några verksamheter. Däremot har inga lokaliseringar skett till Härnösand. I stället har som nämnts den offentliga verksamheten minskat där. Flera förslag på lämpliga lokaliseringar till Härnösand som aktualiserats har dessutom gått till andra delar av landet. Härnösand torde vara en av de mycket få residensstäder som inte fått del av de omlokaliseringar som skett under 70- och 80-talet.

När det gäller frågan om lokalisering av det nya skolverket finns anledning att erinra om att Härnösand är en klassisk skolstad med lång tradition i utbildningssammanhang. Här fanns i 200 år det enda gymnasiet norr om Gävle. Även lärarutbildningen har lång tradition i Härnösand och ingår nu i Sundsvall/Härnösands högskola.

Härnösand skulle sålunda – tillsammans med högskoleverksamheten i Sundsvall – erbjuda en utomordentligt god kunskapsmiljö för en ny central och regional skoladministration.

I samband med en stor uppvaktning för regeringen under september pekades på ett antal statliga verksamheter som med fördel skulle kunna lokaliseras till Härnösand. Regeringen har således fått konkreta förslag på sådana myndigheter.

Vi vill också betona att företaget vid större nedläggningar skall ta sitt sociala ansvar och medverka till nya arbetstillfällen. Detta ansvar gäller också staten och är tillämpligt på Härnösand.

Följa riksdagsuttalandet om lokaliseringar till skogslänen

Riksdagen har som riktlinje uttalat att skogslänen bör prioriteras vid ny- och omlokaliseringar. När nu ett nytt ämbetsverk enligt propositionen skall bildas är det av största vikt att detta riksdagsuttalande följs. Västernorrlands läns och Härnösands angivna negativa utveckling under många år, de akuta problemen och de negativa prognoserna för framtiden gör det synnerligen viktigt att riksdagsuttalandet nu följs och att det föreslagna skolverket lokaliseras till Härnösand. De nämnda speciella goda förutsättningar som Härnösand kan ge detta verk talar ytterligare för en sådan lokalisering.

Även en regional enhet till Härnösand

I propositionen föreslås att länsskolnämnderna skall avvecklas och ersättas av sex regionala enheter för uppföljning, utvärdering och tillsyn på skolområdet. Motsvarande skäl som vi anført för lokalisering av skolverket till Härnösand talar i lika hög grad för placering av en sådan regional enhet till denna ort. På grund av de stora avstånden i Norrland tror vi att det behövs två sådana enheter i denna del av landet.

Vid behandlingen av förevarande proposition är det av största vikt att riksdagen – med ansvar för såväl utbildnings- som regionalpolitik – genom ett tillkännagivande till regeringen uttalar att det föreslagna nya skolverket och en av de regionala enheterna på skolområdet bör lokaliseras till Härnösand.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om lokalisering av det föreslagna skolverket till Härnösand,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om lokalisering av en av de föreslagna regionala enheterna på skolområdet till Härnösand.

Stockholm den 24 oktober 1990

Martin Olsson (c)

Bo Holmberg (s)

Sigge Godin (fp)

Roy Ottosson (mp)